

Шапак Рысмендеев атындагы орто мектеби

Математика
Тема: Эки орундуу
санды көбөйтүү
3а-класс

Мугалими: Мусаева Назгүл

Кара-Суу айылы

15. 02. 2022-ж. Жашыраңдуу ОББ: Күп Тожомматов Б.

Сабактын темасы: Эки орунду санды көбөйтүү

Сабактын максаты: а) Окуучуларга эки орундуу санды көбөйтүүнү үйрөтүү.

б) Окуучуларды темага байланышкан мисал, маселелерди чыгартуу

в) Окуучуларды оозеки, так, туура эсептөөгө, таза жазууга тарбиялоо

Сабактын жабдылышы: плакат, карточка

Сабактын жүрүшү: а) Уюштуруу

б) Үй тапшырмасын текшерүү

в) Жаңы тема

Негизги бөлүк: Эки орундуу санды көбөйтүү

№926 Туянтмаларды байка

Амалдарды мүнөздө

$$143 \times 21 = 3003$$

$$32 \times 45 = 1440$$

Ооба, мында 2 орундуу санга көбөйтүү мисалы берилген. Кайсы эрежени пайдаланууга болот.

$$143 \times 21 = 143 \times (2 \text{ онд.} + 1) = 143 \times (2 \text{ онд.}) + (143 \times 1) = 286 \text{ онд.} + 143 = 2860 + 143 = 3003$$

$$32 \times 45 = 32 \times (4 \text{ онд.} + 5) = (32 \times 4 \text{ онд.}) + (32 \times 5) = 128 \text{ онд.} + 160 = 1280 + 160 = 1440$$

Санды эки орундуу санга көбөйтүү үчүн ошол санды эки орундуу сандын ондуктарына жана бирдиктерине айрым-айрым көбөйтүп, көбөйтүндүлөрдү кошуп коюу керек. Адатта, көбөйтүүчүлөр мамыча түрүндө жазылып, көбөйтүү амалы бирдиктерден башталып аткарылат.

$143 \times 1 = 143$ санды 1 бирдикке көбөйтүндүнүн жыйынтыгы 1-толук эмес көбөйтүндү.

$143 \times 2 \text{ онд.} = 286 \text{ онд.}$ 2 толук эмес көбөйтүндү - ал ондуктар.

2-толук эмес көбөйтүндү 1-толук эмес көбөйтүндүнүн ондуктарынын астына жазылып, ага кошулат. Андыктан 2-толук эмес көбөйтүндү сол жакка бир орунга жылдырылып жазылат.

№92 Мамыча түрүндө жазып көбөйтүндүлөрдү тап.

26	115	35	213
<u>12</u>	<u>14</u>	<u>22</u>	<u>11</u>
52	460	70	213
<u>26</u>	<u>115</u>	<u>70</u>	<u>213</u>
312	1610	770	2343

61	111	52	102
<u>15</u>	<u>15</u>	<u>34</u>	<u>28</u>
305	555	208	816
<u>61</u>	<u>111</u>	<u>156</u>	<u>204</u>
915	1665	1768	2856

№928 Маселени чыгаргыла

Блокнот 1 сом 65 тый. калем сап 1 сом 45 тый. 12 блокнот жана 10 калем сап алыш үчүн канча акча керек?

I - 1 сом 65 тыйх12

II - 1 сом 45 тыйх 10

Ч: 1 сом 65 тый = 165 тыйх12 = 1980 тый = 19 сом 80 тый

165	1980	/ 100
<u>12</u>	<u>100</u>	19
330	0980	
<u>165</u>	<u>900</u>	
1980	080	

$$1 \text{ сом} 45 \times 10 = 145 \times 10 = 1450 = 14 \text{ сом} 50 \text{ тый}$$

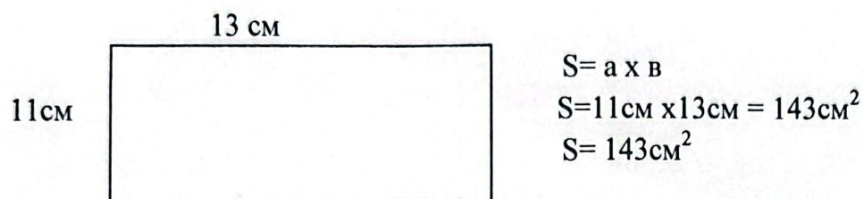
145	1450	<u>100</u>	14
<u>10</u>	<u>100</u>		
000	0450		
<u>145</u>	<u>400</u>		
145	050		

$$19 \text{ сом} 80 \text{ тый} + 14 \text{ сом} 50 \text{ тый} = 33 \text{ сом} 130 \text{ тый} = 34 \text{ сом} 30 \text{ тый}$$

Ж: 34 сом 30 тый

№ 929

Жактары 11 см жана 13 см болгон ABCD тик бурчтугунун аянтын эсепте . Жактарын жана аянтын тамгалар менен белгилеп чыгар.

№ 930

27	24	63	24	11
<u>26</u>	<u>25</u>	<u>12</u>	<u>19</u>	<u>85</u>
162	120	126	216	55
<u>54</u>	<u>28</u>	<u>63</u>	<u>24</u>	<u>88</u>
702	400	756	456	935

32	12	15
<u>32</u>	<u>72</u>	<u>35</u>
64	24	75
<u>96</u>	<u>84</u>	<u>45</u>
1024	864	525

№ 931

64: X = 8	a = 12 = 15	b + 265 = 802	821 - R = 109
X = 64 : 8	a = 12 x 15	b = 802 - 265	R = 821 - 109
<u>X = 8</u>	<u>a = 180</u>	<u>b = 537</u>	<u>R = 712</u>
64 : 8 = 8	180 : 12 = 15	537 + 265 = 802	821 - 712 = 109

Сабакты жыйынтыктоо:

1. Бышыктоо
2. Билимин баалоо
3. Үй тапшырма берүү: № 932

Түлкү

Бою 60см-90 см.

Куйругунун узундугу

35-65 см.

Салмагы 6 кг-10кг.

Эт менен

тамактанышат.

Каркыра

Салмагы 2 кг-5кг чейин

Бою 60см-90 см.

Чөптөр, курт
күмурскалар менен
тамактанышат.

